

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ ETİK NORMLARI

STK Sempozyumları: 5
Sivil Toplum Kuruluşları ve Etik Sempozyumu
1-2 Temmuz 1999
Yıldız Teknik Üniversitesi

ATÖLYE SONUÇLARI

**“Sivil Toplum
Kuruluşları ve
Etik” Sempozyumu
Düzenleyicileri:**

21. YÜZYIL EĞİTİM VE KÜLTÜR
VAKFI
118-E LIONS YÖNETİM ÇEVRESİ
BEYAZ NOKTA VAKFI
DOĞAL HAYATI KORUMA
DERNEĞİ
HEINRICH BÖLL VAKFI
HELSINKİ YURTTAŞLAR DERNEĞİ
KADIN ADAYLARI DESTEKLEME
DERNEĞİ
KADIN EMECİNİ DEĞERLENDİRME
DERNEĞİ
TARİH VAKFI
TÜRK ÜNİVERSİTELI KADINLAR
DERNEĞİ
TÜRKİYE ÇOCUKLARA YENİDEN
ÖZGÜRLÜK VAKFI
TÜRKİYE FELSEFE KURUMU
TÜRKİYE GÖRMEZLERİ EĞİTİM VE
HİMAYE DERNEĞİ
TÜRKİYE SİNEMA VE
AUDIOVISUAL KÜLTÜR VAKFI
YEŞİL ADIMLAR ÇEVRE EĞİTİM
DERNEĞİ
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
KORUMA VE YAŞATMA DERNEĞİ

Tarih Vakfı Tarafından Yayımlanan
Sivil Toplum Kuruluşları ile ilgili öteki kitaplar

Sivil Toplum, Demokrasi ve İslam Dünyası
(Türkçe/İngilizce)

Sivil Toplum Kuruluşları Rehberi
(Türkçe/İngilizce)

Önde Gelen STK'lar

Tanzimattan Günümüze İstanbul'da STK'lar

Sivil Toplum Kuruluşları: Üç Sempozyum

1- Türkiye'de Sivil Toplum Kuruluşları
Sempozyumu

2- Sivil Toplum Kuruluşları ve Yurtdışı
İlişkileri Sempozyumu

3- Sivil Toplum Kuruluşları Arasındaki
İletişim Sorunları ve Çözümleri Sempozyumu

Sivil Toplum Kuruluşları
ve
Yasalar - Etik - Deprem

STK'larda Etik Normlar

"STK"lar ve Etik" Sempozyumunda çeşitli atölyelerin raporları tartışıldıktan sonra, atölye temsilcilerinden oluşan bir grup, bu raporların redaksiyonunu yaptı. Böylece bu broşürde sunulan etik normlar ortak bir çalışmanın ürünü olarak üretilmiş oldu.

ATÖLYE I

STK'larda Üyelik, Destekçilik ve Gönüllülük Etiği Atölyesi Sonuçları

Gönüllülük kavramı üyelik ve destekçiliği de içermektedir. Üyelik ve destekçilik kuruluşlara göre değişkenlik gösterir ve özel tanımlar gerektirebilir.

Günümüz Türkiye'sinde kişiler, bireyler düzeyinde gönüllülük bilincinin ve sorunların çözümünde inisiyatif alma becerisinin eksikliği önemli problemler olarak karşımıza çıkmaktadır.

STK'lar düzeyinde gönüllü katılımı sağlamada, gönüllü talebini gönüllü olacak bireye ulaştırmanın ve iletişimin eksikliği önemli bir sorundur.

Gönüllülerin motive edilememesi, üretkenliklerinin sağlanamamasında STK'lar içinde gönüllü yönetimine yönelik akılcı programlar olmaması ve organizasyon bozukluğu, büyük kayıplara yol açan unsurlardır.

Sosyal çevre düzeyinde, ailede ve toplum içinde özgür ve gönüllü çalışmanın teşvik edilmemesi yaygın bir sorun olarak saptanmıştır. Sosyal etkenler, çevre etkenleri ile ekip çalışması alışkanlığının eksikliği ile zaman ve maddi kaynak eksiklikleri de diğer faktörler olarak belirlenmiştir.

Gönüllü katılım sürecinde ortaya çıkan problemler içinde, kimi STK'ların zaman zaman gönüllülerine demokratik bir yapı içerisinde

onlara değerli olduklarını hissettirecek bir saygı ilişkisi kuramaması, önemli bir yer tutmaktadır. Gönüllülerin, hakları olmayan bedava emek gücü olarak kullanılmaları çok sakıncalıdır.

Gönüllülerin STK hakkında yeterli bilgiye sahip olamadan, yani STK'nın misyonunu, hedeflerini, organizasyon yapısını, çalışma şeklini yeterince sindiremeden çalışmaya başlamaları da etik sorunlarına yol açabilmektedir.

Gönüllülerin verdikleri sözleri yerine getir(e)memeleri, süreklilik göster(e)memeleri, iki taraflı olarak şeffaf ve açıklayıcı davranılmaması diğer sorunlar olarak belirlenmiştir.

Bu koşullarda, gelecekte daha başarılı bir çalışma için öncelikle STK'ların misyonlarını, hedeflerini, stratejilerini, çalışma biçimlerini çok net olarak tanımlamış olması ve bunların gönüllülere aktarılması gereklidir. Gönüllüler için bir tanışma programı uygulanmalı ve gönüllü hangi kuruma neden, niçin, nasıl hizmet verebileceğini anlamalıdır.

Gönüllülerin üstleneceği işler kendi istek ve imkânlarına uygun olmalı ve gönüllülere uygun ve iyi tanımlanmış işler verilmelidir. Gönüllü emeğe saygıdeğer bir emek olarak yaklaşılmalı, başarılar takdir edilmeli ve ödüllendirilmelidir. Gönüllülük hakları kurum tarafından belirlenmelidir. Kurum içinde eşit davranılma, eğitime, doğru rehberlik, yönlendirme, uygun çalışma mekânı bulma, deneyim çeşitliliği ve tercih hakkı, fikir beyan etme ve görev kabul etmeme hakları gönüllülere sağlanmalıdır. Gönüllünün geldiği STK'da güler yüzle karşılanma ve olumlu bir çevrede çalışma hakkı ile kurumla gönüllüler arası açık ve sürekli iletişim ortamının sağlanması özellikle önemlidir.

ATÖLYE II

STK'lar Arası İlişkiler Etiği Atölyesi Sonuçları

I. STK'ların kendi aralarındaki ilişkilerinin sağlıklı olması ve yararlı sonuçlar verebilmesi için ilişki içine giren bütün kuruluşların paylaşması gereken ortak değerler şunlar olmalıdır:

- * İnsan, doğa ve yurt sevgisi taşımak.
- * Herhangi bir siyasal ya da iktisadi güç odağının uzantısı olmamak; görüşlerinde ve faaliyetlerinde bağımsız olmak.
- * Kâr amacı gütmemek.
- * Kişisel çıkar arayışlarına zemin sağlamamak.
- * Kuruluşun temel işleyişini gönüllülük esaslı üzerine oturtmak.

II. Yukarıda sayılan ortak değerleri paylaşan STK'lar, eğer aynı ilgi alanında faaliyet gösteriyorlarsa, ilişkiye girdiklerinde aşağıdaki esaslara dikkat edilmelidir:

* İşbirliği için oluşturulan mekanizmalar verimi kösteklemeyen ve iktidar mücadelesine yol açmayan nitelikte olmalıdır.

* Kuruluşlar ellerine ulaşan bilgiler konusunda kıskançlık göstermeli, bilgiyi paylaşmalıdır.

* İşbirliği içine giren kuruluşlar, görüşlerin çeşitliliğine saygılı olmalıdır.

* Ortak faaliyet alanında bir yarışma düzenlenmişse, bu yarışmaya katılan bir kuruluş aynı anda hem yarışmacı, hem de seçici konumunda bulunmamalıdır.

III. Farklı alanlarda faaliyet gösteren STK'lar arasında bir işbirliğine gidiliyorsa, aşağıdaki esaslara dikkat edilmelidir:

* Kuruluşların her biri, kendisini işbirliğine girmeye yönelten niyeti açıklıkla belirtmeli, davranışlarına şeffaflık ilkesi egemen olmalıdır.

* İlişkilerde konuşma ve yazışma adabına özenle uyulmalı, kanatsız suçlamalardan, karalamalardan sakınılmalıdır.

* İşbirliği söz konusu olduğunda, bir araya gelen her kuruluşun -eskiliğine, o andaki gücüne bakılmaksızın- "birbirinin eşiti olduğu" ilkesi gözetilmeli, kurumsal kıskançlıktan kaçınılmalıdır.

* Ortak bir sorumluluk alındığında, iş yükünün de ortaklaşa sırtlanmasına özen gösterilmelidir.

* Bir işbirliği durumunda, taraflara ulaşan bilgilerin doğru ve zamanında aktarılması konusunda hassas olunmalıdır.

* Ortaklaşa faaliyet gösterilen bir alanda daha önce gerçekleştirilmiş çalışmalara gereken dikkat gösterilmeli; aynı konuda, aynı yönde, daha öncekileri gereksizce tekrar eden çalışmalardan kaçınılmalı; zaten kıt olan kaynakları israf etmeyen bir yaklaşım geliştirilmelidir.

* Bir kuruluşun adı, kendi izni olmadan işbirliğinin ortakları arasında anılmamalıdır.

* İşbirliğine fon sağlayacak destekçi kurumların, işbirliğinin amacına ters düşmeyen niteliklere sahip olmasına titizlikle özen gösterilmelidir.

Bir STK yukarıda sayılan ilkeler konusunda duyarsızlık sergiliyor, giderek etik ilkelerini açıkça çiğniyorsa, buna karşı diğer STK'ların elinde başvurabilecekleri iki yaptırım türü bulunmaktadır: Kınama ve dışlama.

Ancak, bu durumda ilkelerden uzaklaştığı düşünülen kuruluşun kendini savunmasına olanak tanınmalı; gerek kınama, gerekse dışlama uygulaması, işbirliğine girmiş olan kuruluşların ortak kararına bağlı olmalı ve kamuoyu her adımda bilgilendirilmelidir.

ATÖLYE III
STK'larda Profesyonel Kadroların Çalışma Etiği
Atölyesi Sonuçları

Bir STK'nın amaçlarını gerçekleştirmek için, belirli ücret karşılığında, sınırlı süreli ve/veya sürekli çalışan elemanlarına profesyonel kadro denir.

Profesyonel kadroların çalışma etiği dörtlü ilişkiler sistemi çerçevesinde değerlendirilebilir.

- I. Kadroların yönetimle ilişkisi
- II. Ücret politikaları
- III. Diğer çalışanlarla STK içi ilişkiler
- IV. Diğer STK'ların profesyonel kadrolarıyla ilişkiler.

Kadroların Yönetimle İlişkilerinden Kaynaklanan Etik Sorunlar:

- * Görev tanımlarının belirsizliği.
- * Kurum hakkında bilgilendirmenin eksik kalması, bilgi kanallarının kapalı tutulması.
- * Bilinçli olarak bilginin esirgenmesi veya yanlış bilgi verilmesi.
- * Çalışanların kendilerini geliştirebilmeleri için sağlanan olanakların hakça dağıtılmaması.
- * Karar süreçlerinde demokratik yönetim ve katılımcı ortamın olmaması.
- * Nezaket, vb davranış biçimlerinden kaynaklanan sorunlar.
- * Yapılan işin olduğundan farklı gösterilmesi.
- * Kişisel varlığın ve konumun güçlendirilmesi için ortamın haksızca kullanılması.
- * Yapılan işe saygı ve sorumluluk duyulmaması.
- * Elde edilen kaynakların amaca yönelik kullanılmaması.
- * Tanımlanmış bir işin beklenen nitelikte çıkmaması durumunda, destekleyici kuruluşlara bunun nedenlerini açıkça, STK yönetimi ya da profesyoneller tarafından birlikte veya ayrı ayrı anlatılmaması.
- * Tüm çalışanların verimliliklerinin hakça değerlendirilememesi.
- * Bilgiyi veya işi paylaşanlar arasında yaşa, cinsiyete, konuma göre ayrımcılık yapılması.
- * Başlanılan işin yarım bırakılması, ayrılma gerekliliklerinin yerine getirilmemesi.
- * Değerbilmezlik olarak nitelenebilecek, yaratıcılıktan ürün çıkışına kadar geçen süreçteki katkıların hakça değerlendirilmemesi.

* Eğitim ve diğer alanlarda STK'ları çıkarları doğrultusunda kullanmak, görevini gerektirdiği gibi yerine getirmemek.

Ücret Politikaları:

- * Üst yönetici kadrolar ile alt kadrolar arası ücret farklılıklarının belirginliği.
- * Ücret politikasında belli standartların olmaması.
- * Sosyal haklar tanınmaması veya olan hakların kullanılmaması.
- * STK'ların amacı ile örtüşen veya örtüşmeyen projelerin maddi çıkar uğruna kullanılması.

Diğer Çalışanlarla STK İçi İlişkiler:

- * Yıkıcı rekabet.
- * Bilginin eksik paylaşımı ve sürekli olmaması.
- * Karşılıklı güven sarsıcı yaklaşımlar.
- * Davranış biçimindeki olumsuzluklar (kabalık, vs).
- * Gönüllüler ve profesyoneller arası ilişkilerde eşitlik ilkesinin göz ardı edilmesi.

Diğer STK'ların Kadrolarıyla İlişkiler:

- * Yönetimden habersiz, çalışılan kurumun aleyhine ilişkiler kurulması.

Sonuç

Yönetim süreçleri ve ilişkileri, etik sorunları diye adlandırabileceğimiz sorunların öğeleridir. Bu bağlamda, liderlerin STK'ların işleyiş yapısında etik açıdan belirleyici olma özellikleri vardır.

Profesyonel kadrolarda karşılıklı saygıya, sorumluluğa, sadakate dayanan ilişkilerle; açıklık, katılımcılık, hakçalık, ya. atıcılığı özendirme, bağımsızlık ve özgüveni destekleme ilkelerinin benimsenmesiyle etik sorunları büyük ölçüde önlenmiş olacaktır.

ATÖLYE IV

Sponsorluk ve Fon Geliştirme Etiği Atölyesi Sonuçları

STK'lar, amaçları doğrultusunda çalışmalarını yürütebilmek için, kendi kaynakları dışında ek kaynaklar araştırabilme ve bulabilme yeteneklerini artırmalıdır.

STK'lar, gerek kamu gerekse özel sektörü daha çok sosyal sorumluluk taşımasını ve bu amaçla daha çok kaynak ayırmasını özendirmek, çalışmalarına destek olabilecek potansiyel kaynakları artırmak için,

STK'lar arası ortak düşünce ve davranış birliği bilincini geliştirmelidir.

STK'lar, kendi amaçlarına aykırı çalışmalarını yapan firmalardan sponsorluk isteminde bulunmamalı; bunlardan gelen sponsorluk önerilerini geri çevirmelidir.

Yerli-yabancı tüm fon kullandıran kuruluşların görünürdeki amaçlarının gerisinde (yurtseverliğe, insan ve doğaseverliğe aykırı) bir istemleri-çıkarları bulunup bulunmadığını her STK özenle araştırmalı; böyle bir durumun varlığı anlaşıldığı an kaynak-fon kullanımından vazgeçerek, durumu kamuoyuna gerekçeleriyle birlikte açıklamalıdır.

Kaynaklara ulaşmada ve kullanmada gittikçe artan rekabet ortamında yarışan her STK, diğer STK'ların çalışmalarına engel olmamalı, var olan kaynakların kullanımını daraltmamalı ve STK'ların kamuoyundaki saygınlığını zedelememelidir.

Sponsor kuruluşlar bakımından, aktarılan fon-kaynakların konuları, miktarları, şartları, vb bilgilerin, ilgili tüm STK'lara ulaşmasını sağlayıcı bir anlayış ve uygulama benimsenmelidir.

Politikada etkin olan kişi ve kuruluşların doğrudan kurdukları ya da dolaylı olarak kurdukları kişisel/siyasal çıkar gözetilen STK'lara, uluslararası kuruluşlardan gelen ya da devletin aktardığı kaynakların kullanılması etik dışıdır. Politikada eşitsiz ilişkiler doğuran bu etik dışı anlayışın yaygınlaşmasını engellemek için, STK'lar arası iletişim ve dayanışmaya aktif katılım gereklidir.

Sponsor kuruluşların proje içeriklerine müdahalesine kesinlikle olanak tanımayacak bir yöntem benimsenmeli; sponsorla ilişkiler yazılı bir sözleşmeye bağlanmalı ve bu konuya da sözleşmede uygun bir şekilde yer verilmelidir.

Rekabet içinde olan STK'lar, olanaklı ise aynı alanda daha büyük bir projeyi birlikte gerçekleştirme, bu amaçla aynı kaynağı/fonu birlikte kullanma anlayışı ve uygulaması içinde olmalıdır.

STK'lar, kullandıkları fonun/kaynağın nereye, ne kadar, nasıl harcandığını, ana kalemler olarak başta kendi üyeleri ve kaynak aktaran kuruluşlar olmak üzere, kamuoyuna açıklamalıdır.

Kaynak aranması, bulunması, kullanılması ve projenin tamamlanması gibi tüm aşamalarda STK'lar olabildiğince şeffaf olmalıdırlar.

Kaynak/fon kullanılmasında, sponsor ilişkilerinde edinilen bilgi ve deneyimden, diğer STK'ların da yararlanabileceği iletişim ve dayanışma yaklaşımı benimsenmelidir.

ATÖLYE V

STK'ların Toplumla İlişkileri Etiği Atölyesi Sonuçları

I. STK'ların Toplum İçindeki Konumu

STK'lar, toplum üstü ya da toplum dışı değildirler, kendilerini böyle görmemelidirler. STK'lar toplumun aktif bir parçasıdır. Bu anlamda, toplumun bir parçası olarak hem kendileri değişirler, hem de toplumun değişmesine katkıda bulunurlar.

STK'lar, içinde buldukları toplumu önyargısız olarak algılamaya, anlamaya çalışmalı, sorunlarını, ihtiyaçlarını birlikte saptamalı ve çözüm yollarını birlikte aramalıdır.

STK'lar toplumla ilişkilerini karşılıklı etkileşimle sürdürmeli, bu ilişkiyi karşılıklı öğrenme süreci olarak algılamalıdır.

II. STK'ların Toplumla İlişki Kurma Kanalları

Her STK toplumla ilişki kurmayı görevinin gereği olarak kabul etmeli, bunun için kendi koşullarına uygun, özel stratejiler saptamalıdır.

Her STK toplumla ilişki kurarken görev alanına, kapasitesine ve içinde bulunduğu koşullara bağlı olarak, değişik kanallar kullanmalıdır.

Her STK, bireylerle yüz yüze iletişim kurmalı, geniş kitlelere kendini anlatmak için medya kullanımının ilkelerini saptamalı, bir halkla ilişkiler stratejisi geliştirmeli, toplumla etkileşimli ilişki kurabilmek için kullandıkları dile özen göstermelidir.

STK'ların toplumla ilişki kurmadaki başarısının belirleyicisi, ürünlerinin kalitesidir. STK'lar, kendilerini topluma kabul ettirmelerinin etkin yönteminin ortaya çıkardıkları ürünlerin (mal ve hizmet) niteliğinin yüksekliği ile doğru orantılı olduğu bilinci ile çalışmalarını yürütmelidirler. Ürün kalitesi ile doğru orantılı olmayan yoğunluktaki bir halkla ilişkiler çalışması uzun, hatta orta vadede ilgili STK'yı ve bir bütün olarak STK hareketini yıpratıcı sonuçlar verebilir.

III. STK'ların Üretimlerinin Topluma Katkısı

STK'lar kâr amacı gütmeyen, hiç kimseyi dışlamadan, ayrımcılık yapmadan, nitelikli ürünlerin topluma sunulmasını amaçlayarak çalışmayı ilke edinmelidir.

Her bireyin topluma katabileceği bir değer olduğu göz önüne alınarak, geniş katılım sağlanmasına özen gösterilmelidir.

STK çalışmaları toplumdaki bireylerin yurttaşlaşma sürecine bir katkı niteliğindedir. Dolayısıyla her STK, bir yandan kendi özel ürününü üretirken, öte yandan yurttaşlaşma sürecine katkı yaptığı bilinciyle davranmalıdır.

IV. STK'ların Kendi Etkinliklerini Sürekli Olarak Değerlendirerek Toplumla İlişkilerini Güçlendirmesi

STK'lar tüm ilişkilerini empatik bir duyarlılıkla, tüm STK'ların aynı havuzda olduklarının bilinci içinde, diğer STK'ları asılsız suçlamalar karşısında bırakmayacak bir şekilde kurmalıdırlar.

STK'ların toplumla ilişkilerinde açıklık, şeffaflık, hesap verebilirlik ve denetlenebilirlik ilkelerini her STK, kendi çalışmaları doğrultusunda saptamalı ve uygulamalıdır.

STK'lar alanlarını bütün olarak, sistematik bir biçimde değerlendirmeli ve yaptıkları hataların farkında olarak gelişmelerini hızlandırmalıdırlar.

Sonuç

Değinen ilkeler, STK'ların kendi içinde, birlikte çalıştığı kişi ve kurumlarla ilişkilerinde sürekli öğrenen ve bunu karşılıklı etkileşimle topluma aktaran, dinamik yapıda, değişen ve gelişen kuruluşlar olmasını sağlayacaktır.

ATÖLYE VI

STK-Devlet İlişkilerinde Etik Sorunlar Atölyesi Sonuçları

STK-devlet ilişkilerinde köklü bir iyileşmenin sağlanması devletin demokratikleşmesi ve eşit yurttaşların devleti durumuna gelmesine sıkı sıkıya bağlıdır. STK-devlet ilişkilerinin olumlu ve verimli bir temele oturtulması için otoriter, merkezîyetçi bir devlet geleneğinin ve bu geleneğin toplumda yarattığı kabullerin, kültürel alışkanlıkların değiştirilmesi ve örgütlenme toplantı ve düşünce özgürlüklerine 1981 Anayasası, diğer bazı yasalar ve fiili uygulamalarla getirilmiş olan kısıtlamaların kaldırılması gerekir.

Bu değişim uzun ve zorlu bir çalışmayla başarılabilir. Bu bilinçle bir yandan bu köklü değişim için mücadele edilirken, öte yandan doğrudan doğruya STK-devlet ilişkileri alanında aşağıda özetlenen bazı kısa ve orta dönemli düzenlemelerin yapılabilmesi olanaklıdır.

I. Devletin STK'larla ilişkilerindeki her türlü politik ve keyfi ayrımcılığa son verilmelidir. Bu kapsamda, "kamu yararına dernek" ve "vergiden muaf vakıf" statülerinin tanınmasında bürokratik olmayan bir işleyiş kurulmalı ve kamu yararına çalışmayı objektif kısıtlara göre değerlendiren özerk bir kurumsallaşmaya gidilmelidir.

Aynı şekilde, genel bütçeden, tek tek bakanlıklar ve diğer devlet kuruluşları tarafından, genellikle politik kıstaslarla ve keyfi olarak seçilen bazı STK'lara yapılan bağışlar, bina tahsisleri tümüyle yeni esaslara bağlanmalıdır.

Bu yeni işleyişte ehliyet, genel kamu yararı, verimlilik, açıklık ve hesap verme temel alınmalıdır.

II. Devletin, kendine bağlı sözde sivil toplum kuruluşları oluşturma ve bazı STK yönetim kurullarında devlet görevlilerine sağlanmış olan kontenjanlardan yararlanarak STK'ları yönetme girişimleri, demokratikleşmeye ve etik standartlara aykırı tutumlardır.

III. Toplum yaşamımızda zaten çok büyük ağırlığa sahip olan iki kesimin, devlet ve özel sektörün, sivil toplum kuruluşları alanını kontrol altına almak amacıyla ve Türkiye'deki sivil toplum kuruluşlarını temsil iddiasıyla yaptığı girişimler, üç sektör arasındaki ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunmamaktadır.

Etik kurallara uygun ve verimli ilişkiler için, bu üç sektör kendi başlı başına gelişmelerini sürdürmeli ve aralarında somut projeler temelinde ortaklıklar kurmalıdırlar.

IV. Devlet işlerinin yürütümünde STK'ların ilgili oldukları kararlara katılmaları kurumsallaştırılmalıdır. Bu kapsamda, karar süreçlerinin en geniş ölçüde STK katılımına açık duruma getirmek üzere tasarlanması, uygulanması, sonuçlandırılması ve sonuçlar hakkında toplumun bilgilendirilmesi zorunlu tutulmalıdır.

V. Çeşitli alanlardaki kamu hizmetlerinin STK'larla devlet arasında eşitlik, karşılıklı saygı, kapasite geliştirme temelinde ortaklıklar kurularak somut projeler biçiminde yürütülmesi çok yönlü yararlar getirebilecek ve karşılıklı endişelerin giderilmesini kolaylaştıracaktır.

VI. STK-devlet ilişkilerinde insan faktörü büyük önem taşımaktadır. Bu ilişkinin iki tarafında da toplumsal sorumluluk sahibi ve bu sorumlulukla "toplumsal iyi"ye katkıda bulunmak isteyen kişilerin varlığı çok önemli ve yol açıcı bir faktördür.

VII. STK'ların kendi aralarında sektörel ve ulusal çapta ilişkiler kurmaları, var olan ilişkiler ve örgütlenmeleri güçlendirmeleri, karşılıklı güven geliştirme süreçlerinin yaşanması, kamuoyunun sürekli olarak bu faaliyetlerden haberdar edilmesi, dolaylı olarak STK-devlet ilişkilerinin daha dengeli duruma gelmesine yardımcı olacaktır.

Vakıf Merkezi
Vali Konağı Cad. Samsun Apt. No: 57
80200 Nişantaşı-İstanbul
Tel: 0 212 233 21 61 Faks: 0 212 234 32 90
tarhvakfi@tarhvakfi.org.tr

Bilgi-Beige Merkezi
Zindankapı Deęirmen Sk. No: 15 34460 Emönü-İstanbul
Tel: 0 212 513 52 35 Faks: 0 212 513 21 77
bbmrkz@tarhvakfi.org.tr

Yayınlar
Barbaros Bulvarı Yıldız Sarayı Arabacılar Dairesi
80700 Beşiktaş İstanbul
Tel: 0 212 227 37 33-34 Faks: 0 212 227 37 32
yayin@tarhvakfi.org.tr

Bu broşür STK Sempozyumları Düzenleme Kurulu'nda alınan karar gereği Haziran 2000'de Tarih Vakfı tarafından yayıma hazırlanmıştır.

T A R İ H V A K F I
EKONOMİK VE TOPLUMSAL
TARİH VAKFI

